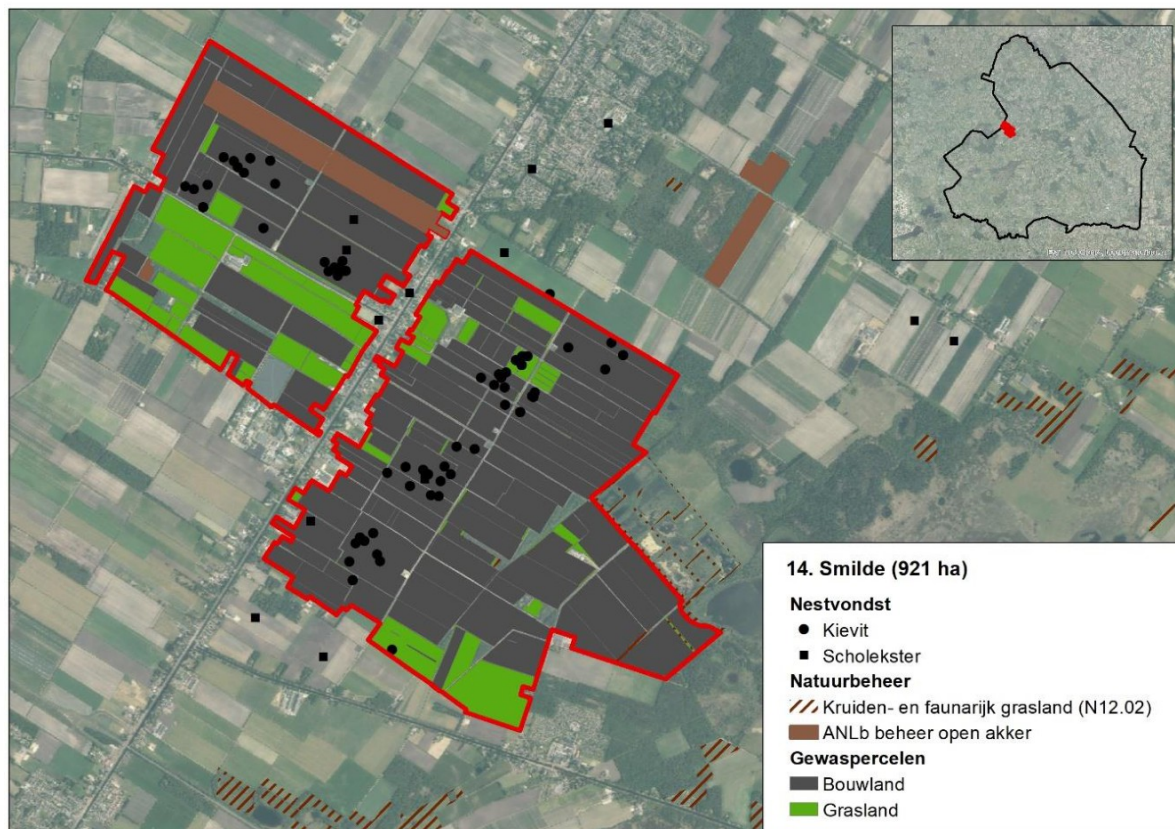

Gebiedsscan Smilde

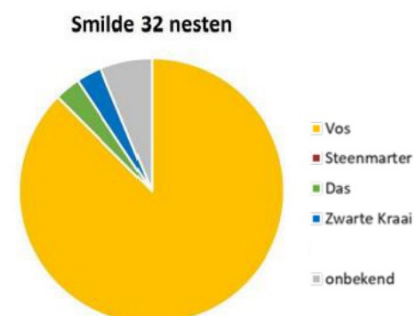
Gebied 14

Figuur 1: Weidevogelgebied 14 Smilde, met daarin weergegeven de in 2023 gevonden weidevogelnesten (zie ook tabel 1) en uitgevoerde beheermaatregelen.

Het weidevogelgebied Smilde bestaat een oppervlakte van 921 hectare en ligt ten zuiden en zuidwesten van Smilde. Het gebied bestaat voornamelijk uit bouwland, afgewisseld met percelen grasland. Volgens vrijwilligers neemt de bollenteelt in het gebied toe en neemt beweiding met koeien juist af. Het gebied is in het Natuurbeheerplan begrensd als ‘open akkerland’ en is grotendeels zeer open te noemen. Het gebied wordt doorsneden door de N371 en de lintbebouwing rond Smilde. De gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand in het gebied varieert over het gebied, maar ligt grotendeels tussen de 20-80 centimeter onder het maaiveld, waarbij de nestvondsten zich lijken te concentreren in de nattere delen in het gebied¹.

Weidevogelgebied Smilde is als broedgebied met name van belang voor de kievit, maar ook de scholekster komt in lage aantallen in het gebied tot broeden. De wulp komt naar verwachting alleen in aangrenzend natuurterrein tot broeden. Op basis van het aantal nestvondsten lijken de aantallen weidevogels af te nemen. De gemiddelde nestoverleving is met 0.17² (2021-2023) zeer laag te noemen. Uit in 2022 uitgevoerd onderzoek naar nestpredatie³ blijkt dat de vos in het gebied verreweg de belangrijkste predator is (figuur 2), door de vrijwilligers wordt naast de vos ook de zwarte kraai als belangrijke predator genoemd. De hoge predatiedruk werkt sterk demotiverend op de vrijwilligers.

Figuur 2. Rol van de verschillende predatoren in 2022 (n=32), zoals in

¹ Kaartportaal.drenthe.nl; gemiddelde voorjaars grondwaterstand

² Cumulatief voor de soorten Kievit, Scholekster, Tureluur en Wulp. Bron [redacted], 2024. Evaluatie boerenlandvogels 2021-2023. Inzicht in weidevogelbeheer in Drenthe. A&W-rapport 23-245.

³ Kleyheeg E. & van den Brandhof P.M. 2022. Predatoren van weidevogelnesten in Drenthe in 2022. Sovon-rapport 2022/71. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Maatregelen specifiek ter verbetering van het biotoop voor weidevogels zijn niet uitgevoerd. Wel is binnen het ANLb een keverbank gerealiseerd, deze is gelegen in het noorden van het gebied.

In het gebied zijn circa zes weidevogelbeschermers actief (DR45 Smilde), vrijwilligers geven aan dat dit te weinig is om de nestbescherming in het gehele gebied op een goede manier uit te voeren. Vijf jagers houden zich actief bezig met het beheer van predatoren in het gebied⁴. De weidevogelbeschermers hebben contact met circa 46 betrokken boeren en voeren de bescherming uit onder de coördinatie van Landschapsbeheer Drenthe. Vanuit de vrijwilligers is aangegeven dat de samenwerking met de meeste boeren goed is, een enkele boer wil echter geen medewerking verlenen.

Het predatorenbeheer is de afgelopen jaren uitgevoerd op basis van een provinciaal toestemmingsbesluit. Voor zo ver bekend zijn geen vangkooien in het gebied aanwezig, in het verleden werd hier wel gebruik van gemaakt. De kaarten in bijlage 1 geven een indruk van de verspreiding van enkele overige predatoren van nesten en kuikens.

Tabel 1: Kwantitatieve data Smilde

	2021	2022	2023
Grondgebruik			
Grasland	111	123	139
Bouwland	724	703	694
Beheermaatregelen weidevogels			
Geen			
Predatorenbeheer			
Vos (binnen 3 km)	12	11	9
Zwarte kraai	0	0	0
Monitoring (Nesten)			
Kievit	79	38	60
Scholekster	6	4	5
Grutto	0	0	0
Wulp	0	0	0
Tureluur	0	0	0

Aanbevelingen

Het lijkt in dit gebied met name zinvol om in te zetten op lastminutebeheer op percelen waar tijdens het seizoen clusters met kieviten aanwezig zijn, bijvoorbeeld in de vorm van uitgestelde bewerkingen op bouwland. Daarnaast zien vrijwilligers kansen voor realisatie van een plasdras aan de boerenlaan, een gebied dat al relatief nat is en kansen biedt voor weidevogels.

De ligging van een deel van het gebied binnen de begrenzing ‘open akkerland’ biedt mogelijkheden voor het afsluiten van (randen)beheer, waar ook een soort als de kievit van kan profiteren. Gezien het tekort aan vrijwilligers is werving van extra vrijwilligers wenselijk.

⁴ Mededeling vrijwilligersgroep.

Disclaimer

Deze gebiedsscan heeft alleen betrekking op kievit, scholekster, grutto, wulp en tureluur.

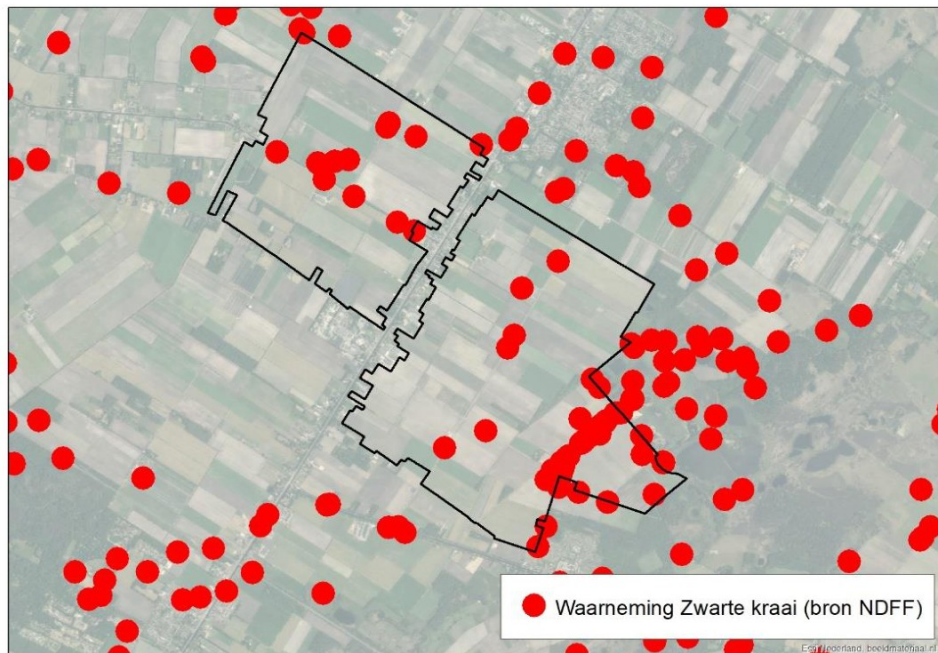
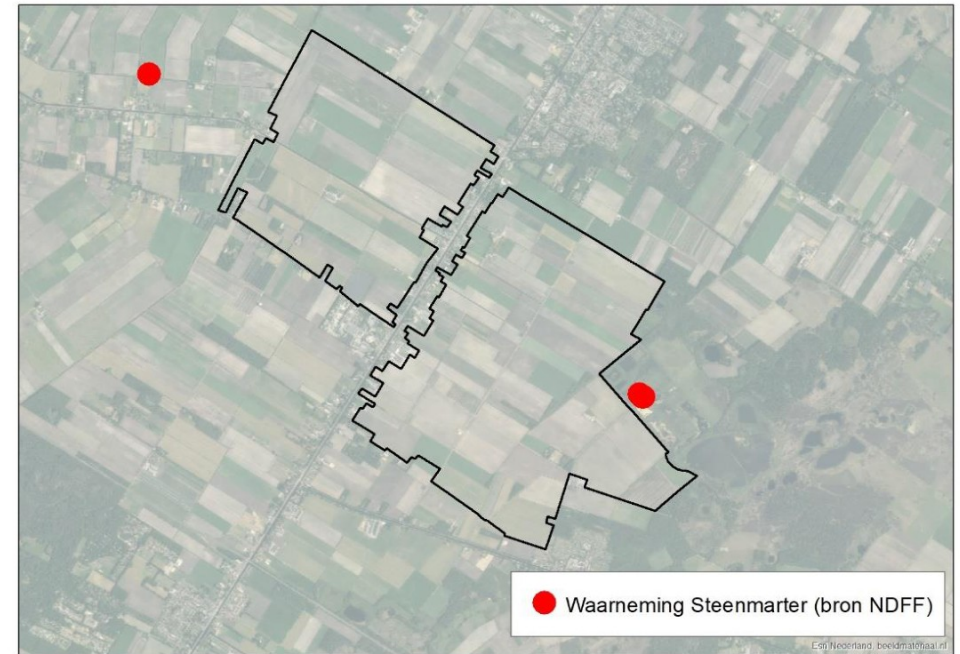
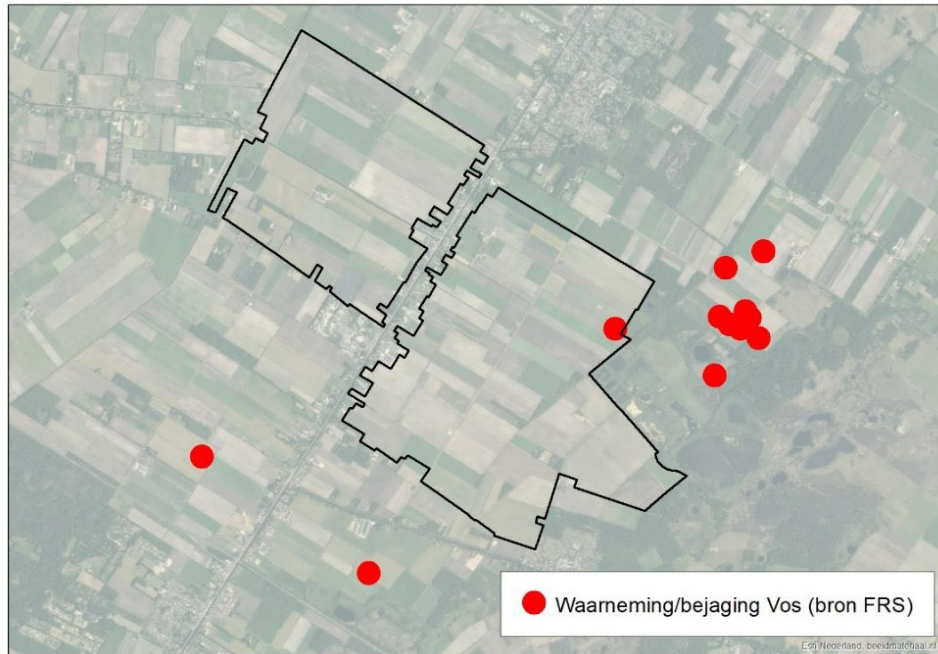
Het aantal gevonden nesten geeft alleen een indicatie van de populatieontwikkeling. Zo wordt in gebieden met beheer niet gezocht naar nesten en kan de inspanning van vrijwilligers door de jaren heen verschillen. Ook BMP- en BTS-gegevens moeten met grote voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. Dit omdat jaarlijks getelde oppervlaktes per cluster kunnen variëren, waardoor de aantallen tussen jaren niet altijd direct vergeleken kunnen worden.

Ook waarnemingen van predatoren zijn niet op een gestandaardiseerde wijze verzamelt en geven vaak slechts een indruk van de situatie. In 2022 in drie gebieden in Drenthe uitgevoerd predatieonderzoek met camera's toonde aan dat de vos in deze gebieden veruit de belangrijkste predator van nesten was, gevolgd door steenmarter, zwarte kraai en das.

De in bijlage 2 opgenomen kaarten zijn m.u.v. vos, gebaseerd op data vanuit de NDFF. Hierbij zijn polygonen geconverteerd naar stippen en meerdere waarnemingen/stippen kunnen betrekking op één exemplaar. De kaarten geven dan ook niet meer dan een beeld van de aan- of afwezigheid van een soort in het gebied.

De aanbevelingen zijn gebaseerd op beschikbare data en gesprekken met lokale deskundigen.

Bijlage 1. Waarnemingen enkele predatoren 2021-2023

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen